

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: ~

Cím: *Az egyetem nem esketi fel az új tanárokat.*

Forrás: *Világ.*

Bp.

(Hely)

1919. II. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

378.4

Hely

Idő

1919 v

Személy

Az egyetem nem esketi fel az új tanárokat

Jászi Oszkár lesz az egyetem kormánybiztosa

(A Világ tudósítójától.) A pusztában visszhang nélkül elhaló szó maradt Károlyi Mihály köztársasági elnöknek a békés megértésre és harmonikus együttműködésre felhívó szövege a magyar egyetemhez. Pázmány Péter egyeteme nem tagadta meg ezáltal sem önmagát. Néhány maradi embernek konokasága, pozícióféltése, a haladó szellem és hűtendő élet elől való elzárkózása, új emberek versenytől való rettegése okozza, hogy a magyar egyetem úgy áll az ország színe előtt, mint a multakba való visszakérődés megtestesítője, egy elmúlt világnak itt feleltett csökevénye, minden haladásnak és fejlődésnek gáncsvetője.

Míndez nem riasztotta vissza az egyetemi tanácsot ma esti határozatának meghozatalától, amellyel kimondta, hogy

az újonnan kinevezett egyetemi tanároktól nem veszi ki az esküt, bár ellenállásban e passzívításon nem megy túl és az új tanárok működése elé nem gördít akadályt.

Az egyetemi tanács ezt a határozatát 5 szavattal hozta meg 4 ellenében, vagyis mindössze egyetlen egy szavazat folytán került az egész egyetem éles ellenéllbe és harcba az ország kormányával és forradalmi érületű közvéleményével. Érdekes az egyetemi tanács ülésen résztvevőknek névsora is, amelyből nem nehéz megállapítani, hogy kik azok, akik nem tudják beelőlni magukat

az idők megmásihalatlan változásába. A szavazásban résztvettek Moravcsik Emil, Krompecher János, Hoór Károly orvoskari, Groschniudt Béni, Szentmiklóssy Márton, Király János jogkari, Angyal Dávid, Kövestigethy Radó bölcsészeti és végül Meskó Mihály hittudománykari professzorok, az egyetemi autonómia keretében viselt tisztességükkel fogva. Nemi tévedhetünk abban, hogy a Király Jánosok és Meskó Mihályok egyeteme tartja méltatlannak Jászi Oszkárt, Rónai Zoltánt, vagy bármelyik más, a kinevezettek küzi levő reprezentánsát az igazi tudománynak arra, hogy az új Magyarország fiait az egyetemi katedrákról, az új idők szellemének megfelelően, taníthassák és neveihessék.

Az egyetemi tanács határozatának alapjául a jogi fakultás által tegnap hozott felirat szolgált, amely a következőket mondja:

— Miniszter Ur! A budapesti tudományegyetem tanácsa Miniszter Urnak 20538. szám alatt kelt leiratára tisztelettel jelenti: A tanács az újonnan kinevezett tanároktól az esküt nem veheti ki az előző feliratában már kifejtett okoknál fogva és különösen azért, mert ezzel saját esküjével jutna ellentéllbe, amely szerint az egyetem autonómiáját tiszteletben fogja tartani. A tanács tudomásul veszi a leiratnak azt a közlését, hogy ez esetben az esküt a minisztertanács fogja kivenni.

A jogi kar feliratát a többi fakultások is elfogadták, de ugyancsak kevés szótöbbséggel. Leghevesebb volt a vita a bölcsészeti kar ülésén, ahol a haladóbbabb szellemű professzorok, élükön Beke Manóval, a felirat elvételét kívánták, de végül is 23 szavattal 15 ellenében itt is a maradiak győztek.

A jogi kar feliratában igyekeztek az ellenforradalmárság vádját elhárítani magától és áttatos szemforgatással a szent autonómia megértését passzolja fel, de erre a jezsuitáskodó hangra legjobban rácsafol az a határozat, amelyet a jogi kar által kiküldött bizottság Ágoston Péter ajánlása ügyében hozott, amelyben megállapítja, hogy tudományos működésénél fogva az egyetemi tanácsra ajánlható volna, ellenben politikai magatartása miatt a bizottság nem ajánlja.

Rónai Zoltán nem ajánlható, mert nem írt még könyvet. Igaz írt sok értékes tanulmány-essay-t, de egyik sem vaskos kötet, ami pedig a tudományosság egyetlen kriteriuma az egyetemen. Ott van például Angyal Pál, az igazi nagy tudós, aki három hatalmas kötetben ismerteti a büntetőjog bölcséletét. Igaz, hogy a több ezeroldalas műben nincs egyetlen egy sor önálló vélemény, vagy megállapítás sem, hanem minden egyes kérdésnél ismerteti a két nagy iskolának: a szubjektivistáknak és objektivistáknak véleményét s hozzáteszi, hogy „szerintünk középütt van az igazság”, gondolván, hogy ezzel nagyjel nem tévedhet. S a magyar egyetemnek ilyen vastagkötetű „kompillátor tudósokra” van szüksége...

Az egyetemi tanács reakciós határozatával szemben a kormány sem marad léttlen. Az esküt holnap este a minisztertanács fogja az új tanároktól kivenni, az egyetem élére pedig ugyancsak az ülésben kormánybiztosul Jászi Oszkárt fogják kinevezni, aki gondoskodni fog az egyetemi oktatásról hozandó új néptörvény végrehajtásáról. Az

omt. > Igazság és elfogulatlanság kedvéért meg kell állapítani, hogy az egyetem állásfoglalása teljes megelégedést is váltott ki egy helyütt, még pedig a Lovász-féle polgári pártban. Ezen nem fog senki sem különösebben csodálkozni (D. S.)

Reiner János és az egyetem autonómiája

A budapesti Tudományegyetemnek egyik Reiner János nevű tanáráról — van-e, aki e nevet nem ismeri? — megírtuk, hogy az egyetem „autonómiájának“ sérelmével nevezték ki rendes tanárrá. Reiner János tanár ur. válaszol. Az *Alkotmány* vasárnapi számában hosszú és szerfelett homályos mosakodással felel a mi állításunkra s ilyenformán nem tartjuk szükségesnek, hogy levélét mi is közöljük. Megírja részletesen, mi történt születésétől kezdve tanárrá való kinevezéséig és mi történt a tanárrá való kinevezése után. Egy körülményről volt bátor megfélekedezni a tanár ur. A kinevezéséről és arról, hogy ez a kinevezés az egyetem meghallgatása nélkül történt. Mi viszont csak ezt emeltük ki, csak ezt szögeztük le. Lássuk különben a kérdésre vonatkozólag az Egyetemi Tanács véleményét. Az Egyetemi Tanács a vallás- és közoktatásügyi miniszter 6078/1912/13. számú feliratában Reiner urról a következőket mondja:

„Legelőbb is az Egyetemi Tanács megállapítani kívánja azt, hogy a jelen esetben sérelem esett autonómiánkon az által, hogy egy nem létező, költségvetésileg nem rendszeresített tanszékre az illetékes kar és a szenátus adakszerű tárgyalásai s meghallgatása nélkül,

pályázat mellőzésével, meghívás nélkül történt és pedig számszerű minőségben kinevezés."

Az a fontos hogy Reiner Jánosok kedvéért jónak látták az elmúlt korszak kormányai megsérteni az egyetem autonómiáját. S mikor Reiner Jánosokról volt szó, akkor az az egyetem, amelyik most nemes önérettel dikéiozik, alázatosan instanciánál és móccanni sem mert. Talán nemcsak félelemből, hanem mert tudta, hogy nagyban és egészben Reiner János méltó tagja a budapesti Tudományegyetem jogi karának. Amí Reiner urnak egyes új tanárookra vonatkozó gunyos megjegyzéseit illeti, erre csak az lehet a válaszuk: az olyan műveltségű urak, az olyan kaliberű emberek, mint amió Reiner ur, a kinevezett új tanárokról más véleménynyel nem is lehetnek. Azt hisszük, akkor kellene nagyon erővesen támadnunk az új kormány kulturpolitikáját, ha olyan embereket nevezett volna ki, akik Reiner urak felszését elnyerik.